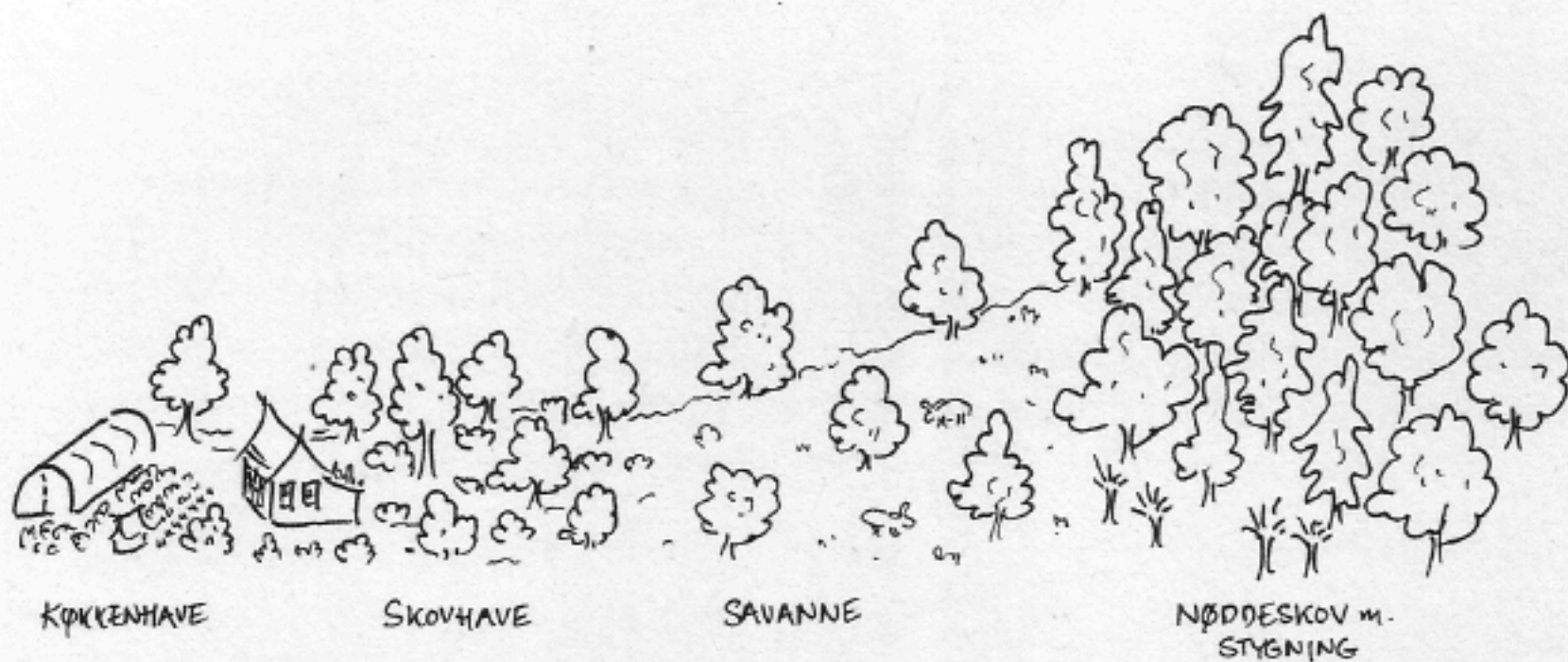

A photograph of a lush garden scene. In the foreground, there are numerous tall, thin green stems topped with clusters of small white flowers. The background is filled with dense green foliage, including large-leafed plants and trees. A small, rustic wooden structure with a thatched roof is visible in the distance, partially obscured by the trees. The overall scene is vibrant and natural.

Skoven som dyrkningsmodel

Skovhaven bør ligge forholdsvis tæt ved køkkenet, så man får udnyttet planternes udbytte bedst muligt. Det er derfor oplagt at skovhaven ligger i umiddelbar forbindelse til stuehuset, mens dyrkningssystemer med frugt- og nøddetræer og græssende dyr kan ligge længere væk (zone 3). Tættere skovbeplantning med eksempelvis nøddetræer og svampeproduktion kræver mindre vedligehold og opsyn, og kan fint ligge endnu længere væk fra stuehus og daglig færdsel (zone 4).

Snittegning af et skovhavebed

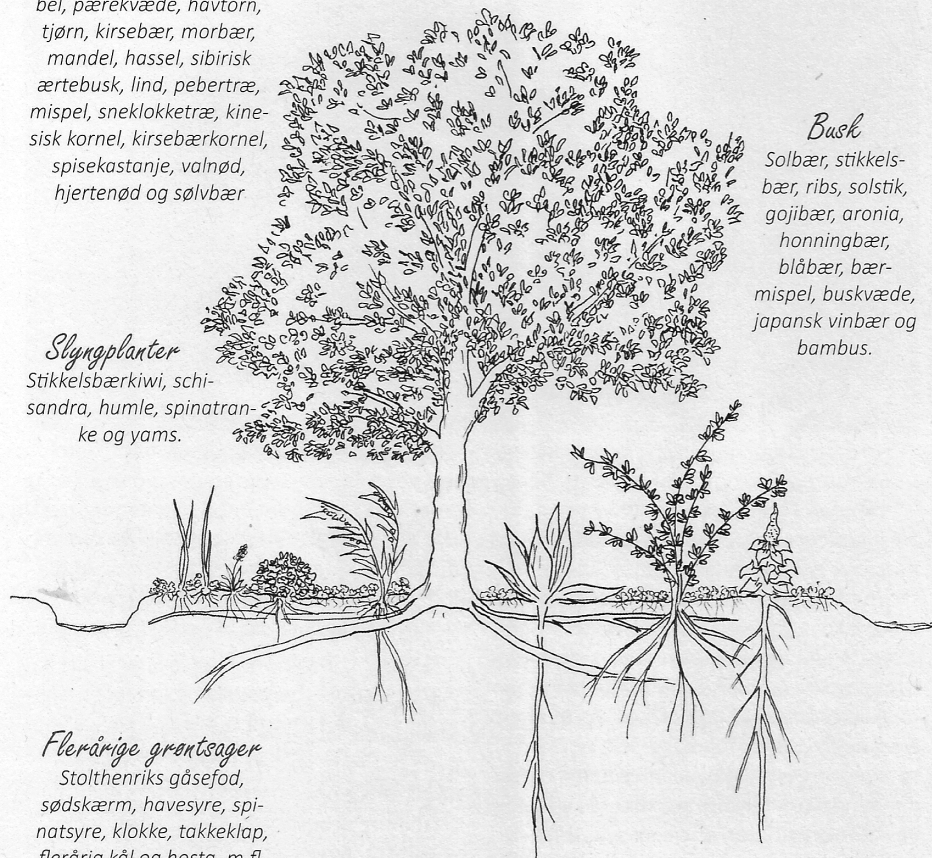
Eksempel på et enkelt skovhavebeds forskellige lag. Der er mange mulige sammensætninger af arter og blandingskulturer at vælge fra.

Træ

Æble, pære, blomme, mirabel, pærekvæde, havtorn, tjørn, kirsebær, morbær, mandel, hassel, sibirisk ærtebusk, lind, pebertræ, mispel, sneklokketræ, kinesisk kornel, kirsebærkornel, spisekastanje, valnød, hjertenød og sølvbær

Slyngplanter

Stikkelsbærkiwi, schisandra, humle, spinatranke og yams.

Busk

Solbær, stikkelsbær, ribs, solstik, gojibær, aronia, honningbær, blåbær, bærmispel, buskvæde, japansk vinbær og bambus.

Flerårige grøntsager

Stolthenriks gåsefod, sødskærm, havesyre, spinatsyre, klokke, takkeklap, flerårig kål og hosta, m.fl.
(se kapitel 9)

Bunddække & nytteplanter

Jordbær, skovjordbær, mynte, døvnælde, korsknep, sibirisk portulak, alm. guldnælde og kulsukker.

Hvorfor flerårige planter i haven?

- Permanent rodstruktur & vækst fodrer jorden
- Mindre arbejdsbyrde
- Større udbytte pr. energi-input
- Mindre lugning
- Større mangfoldighed
- Mere modstandsdygtigt (vind, regn, sygdomme & skadedyr)

Skovhavens gravefri robuste økosystem med mere end 100 forskellige arter er fuldt opbygget efter 7-10 år med kraftigt humuslag og tætsluttet næringsstof kredsløb.

MAD

- Skud
- Bladgrønt
- Stængler
- Blomster
- Knopper
- Frugt
- Nødder
- Bær
- Rødder
- Te
- Honning

